

Opinion

Siden jeg har givet udtryk for min tvivl, både i kommentarform i nærværende avis og på sociale medier, har både borgerlige og røde venner udtrykt deres skuffelse over for mig.

ÖZLEM CEKIC

For et par år siden besøgte den tidligere overrabbiner Bent Melchior mig til en ramadanmiddag. Konflikten mellem Gaza og Israel var igen blusset op, og mange var frustrerede og kede af det over de civile tab. Bent var inviteret til at holde en tale til en demonstration dagen efter på Christiansborg Slotsplads.

»Nogle gange ville jeg ønske, at jeg var fundamentalist,« sukkede han, »for så havde alt været sort/hvid.«

I debatten om koranaftændinger tænker jeg tit på Bent.

Vi gik begge ind for afskaffelsen af blasfemiparagraffen med det argument, at religion ikke skulle fritages for kritik. Jeg mener helt grundlæggende, at kritik gavner religionen. For uden kritik og den refleksion, kritikken afføder, kan man ikke reformere og udvikle helligskrifter.

Jeg har kurdiske rødder og er muslim. Jeg er vokset op med en del traditioner, som er blevet fremlagt for mig som religiøse. Den del af min opvækst var relativt nem. Jeg omgik mennesker, der mente det samme som mig, og blev i mit lille ekkokammer bestyrket i mine holdninger. Det var egentlig dejlig nok. Som teenager hvilede jeg i mit religiøse ståsted. Et ret firkantet ståsted, vel at mærke.

I min mors familie mødte jeg højtuddannede mennesker, der ikke var blege for at sætte spørgsmålstejn ved traditionerne og normerne. Kvindeundertrykkelsen. Den voksende ulighed i befolkningen. Når der var jordskælv i Tyrkiet, delte min familie sig i to. Min fars familie mente, at jordskælv var en prøvelse fra Gud, mens min mors familie insisterede på, at det var menneskelig dårskab, der slog mennesker ihjel; man havde opført bygningerne uforsvarlig dårligt.

Den slags kritiske tanker foranledigede en tvivl i mig. Jeg havde behov for at få svar på mine spørgsmål uden at straks at få at vide, at jeg var blasfemisk. Den tvivl har jeg siden brugt til at fordybe mig i, hvad der er religion, og hvad der er kultur eller politik. Tvivlen har oplyst mig og vejledt mig. Tvivlen er siden blevet min følgesvend.

Jeg tvivler - og det skuffer mine venner på højre- og venstrefløjen

Uden den mister verden farver, og alt bliver sort/hvid.

I min seneste kommentar har jeg også givet udtryk for, at regeringens forslag om at forbyde koranaftændinger har gjort mig i tvivl. Jeg har to grundholdninger, som er modstridende med hinanden, og det sætter mig i et svært personligt dilemma.

For på den ene side mener jeg, at frihed og tolerance går hånd i hånd i et demokrati. Derfor må det også være demokratiets dna, man piller ved, når man begrænser ytringsfriheden for grupper, hvis holdninger eller handlinger majoriteten ikke bryder sig om.

På den anden side bryder jeg mig virkelig ikke om, at man brænder bøger af. Godt nok har jeg ikke oplevet Nazityskland, men med mine kurdiske rødder i Tyrkiet ved jeg, hvordan netop ytringsfriheden trues på livet, når det skrevne ord bliver tilintetgjort.

Som politiker har jeg ofte haft en klar holdning til forskellige emner. Det kunne man kalde at være principfast. Man kan også kalde det betontænkning.

Fordi jeg har en fortid som folketingsmedlem, har de fleste journalister, der har interviewet mig i denne sag, afkrævet et ja/nej-svar fra mig. Det oplever man jo desværre ofte i dansk politik. Her er ingen plads til tvivl. Nej, tvivl er i dansk politik lig med ubeslutsomhed, vægelsind eller måske ligefrem principløshed.

Den måde at tænke på gælder dog ikke kun journalister og politikere. Siden jeg har givet udtryk for min tvivl, både i kommentarform i nærværende avis og på sociale medier, har både borgerlige og røde venner udtrykt deres skuffelse over for mig. En skuffelse, som jeg tydeligt hører i deres stemme, når de siger ting som »jeg troede, du var enig med mig,« eller »hvad skete der for dig med den opdatering?«

Lige præcis dér kommer jeg til at tænke på kære Bent. Bliver jeg i virkeligheden klandret for ikke at underlægge mig flokmentalitet?

Jeg er jo sådan set i den privilegerede situation, at jeg kender de stemmer, der er på hver sin side af forbuddet. Jeg har en dyb respekt for dem og en stor tillid til det, de siger. Min relation til dem er med til at forebygge, at jeg bliver ekstremist. De giver min verden nuancer. Og ja, med nuancerne kommer også dilemmaerne.

Som politiker har jeg ofte haft en klar holdning til forskellige emner. Det kunne man kalde at være principfast. Man kan også kalde det betontænkning. Mine klare holdninger skabte vrede hos mange, som var i opposition til mig. Tvivlen derimod skaber skuffelse over, at man alligevel ikke var en del af flokken. Og det bliver jeg skuffet over.

Vi bliver næppe kloge af at være i vores ekkokamre, hvor vi bekræfter hinanden i, hvor meget vi selv har ret, og hvor meget de andre tager fejl. I en sag så principielt vigtig som denne må vi frigøre vores holdninger fra flokmentalitetens greb, så vi kan finde ud af, hvor vi står. Det kræver, at vi giver plads til tvivlen.

Özlem Cekic er generalsekretær for Brobyggerne - Center for Dialogkaffe og fhv. medlem af Folketinget for Socialistisk Folkeparti. Hun er dog ikke længere medlem af partiet